

CZEŚĆ I: ROZPRAWY I ARTYKUŁY PART I: DISSERTATIONS AND ARTICLES

RZECZYWISTOŚĆ PRZEMOCY W RODZINIE W IGBOLANDII W NIGERII: PRZYCZYNY I MOŻLIWE OBJAWY

THE REALITY OF DOMESTIC VIOLENCE IN IGBOLAND OF NIGERIA: CAUSES AND POSSIBLE MANIFESTATION

Benedict Chidi Ugwuanyi^{1(A,B,D,F)}, Zbigniew Szczepan Formella^{1(A,D,F)}

¹Papieski Salezjański Uniwersytet w Rzymie, Włochy

¹Salesian Pontifical University, Italy

Ugwuanyi, B. C., Formella, Z. S. (2021). Rzeczywistość przemocy w rodzinie w Igbolandii w Nigerii: przyczyny i możliwe objawy/The reality of domestic violence in Igboland of Nigeria: causes and possible manifestation, *Rozprawy Społeczne/Social Dissertations*, 15(1), 1-12. <https://doi.org/10.29316/rs/133365>

Wkład autorów/ Authors' contribution:

- A. Zaplanowanie badań/
Study design
- B. Zebranie danych/
Data collection
- C. Dane – analiza i statystyki/
Data analysis
- D. Interpretacja danych/
Data interpretation
- E. Przygotowanie artykułu/
Preparation of manuscript
- F. Wyszukiwanie i analiza
literatury/
Literature analysis
- G. Zebranie funduszy/
Funds collection

Tabele/Tables: 0

Ryciny/Figures: 0

Literatura/References: 23

Otrzymano/Submitted:
15.12.2020

Zaakceptowano/Accepted:
15.02.2021

Streszczenie

Przemoc w rodzinie jest problemem globalnym i Nigeria nie jest zwolniona z tego wyzwania. Groźba przemocy domowej zagłębiła się w nigeryjskim społeczeństwie.

Materiał i metody. Wykorzystano współczesne źródła referencyjne i opracowania naukowe poświęcone głównie psychologii i socjologii. Wyniki. Faktem jest, że większość ofiar w Igbolandii w Nigerii milczy na temat molestowania, z jakim spotykają się w swoich domach, ponieważ nie mają z kim porozmawiać lub nie mają gdzie zgłosić sprawę.

Wnioski. Rząd na szczeblu federalnym, stanowym i lokalnym, przywódcy religijni i wszystkie inne osoby zajmujące takie stanowiska jak tradycyjni władcy, powinni znaleźć trwałe rozwiązania, które pomogłyby stawić czoła temu zagrożeniu społecznemu; a także zwiększać świadomość na temat niebezpieczeństw i konsekwencji angażowania się w przemoc w rodzinie, ponieważ doprowadzi to do ogromnego zmniejszenia liczby przypadków przemocy domowej.

Słowa kluczowe: przemoc w rodzinie, Igbolandia, Nigeria, przyczyny, przejawy

Summary

Domestic violence is a global problem and Nigeria is not exempted from this challenge. The menace of domestic violence has eaten deep into the fabric of the Nigerian society.

Material and methods. Contemporary reference sources and scientific studies devoted mainly to the psychology and sociology were used.

Results. The fact remains that majority of the victims in Igboland of Nigeria remain silent about the abuse they face in their respective homes since they have no one to talk to or nowhere to report the case.

Conclusions. The government at the federal, state and local levels, religious leaders and all other people in positions of authority like traditional rulers should find lasting solutions that would help in tackling this societal menace; and also create awareness about the dangers and repercussions of engaging in domestic violence as this will lead to a massive reduction in cases of domestic violence.

Keywords: domestic violence, Igboland, Nigeria, causes, manifestations

Adres korespondencyjny: Zbigniew Szczepan Formella, Istituto di Psicologia, Università Pontificia Salesiana, Piazza Ateneo Salesiano, 1, 00139, Roma, Italy; email: formella@unisal.it, ORCID: 0000-0003-2846-0992

Copyright by: Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, Zbigniew Szczepan Formella

Czasopismo Open Access, wszystkie artykuły udostępniane są na mocy licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-użycie niekomercyjne-na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-NC-SA 4.0, <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>).

Wprowadzenie

Przemoc w rodzinie to poważny problem, którego świat nie powinien „zamiatać pod dywan”. Jest to sprawa, która wymaga pilnej uwagi, zamiast utrzymywać ją w tajemnicy i udawać, że nie istnieje. „Przemoc domowa jest, zatem poważną sprawą, którą należy traktować jako nielegalną i niemoralną praktykę. Jednak wiele przypadków przemocy domowej nie jest zgłaszanych, dlatego często określa się ją jako jedną z najlepiej strzeżonych tajemnic na świecie” (Kunhiyop, 2008, s. 243). Należy zauważyć, że przemoc domowa ma miejsce w każdym kraju, niezależnie od religijnego, ekonomicznego i społecznego statusu obywateli. Nie będzie błędem stwierdzenie, że przemoc domowa jest ukrytą pandemią, która wymaga szczepionki. Dlatego świat musi zacząć traktować to poważnie. Badacze, uczeni, psychologowie itd., muszą zrozumieć znaczenie, możliwe przyczyny i konsekwencje tego odrażającego zjawiska.

Problem przemocy domowej nie jest inny, zwłaszcza w Igbolandii w Nigerii. Nigeryjska prasa i media elektroniczne nadal pokazują światu, że liczba przypadków przemocy domowej nie zmniejsza się. To ujawnia fakt, że wiele osób mieszka razem z agresywnymi partnerami. Niestety, w przypadku Igbolandii w Nigerii nie ma infolinii, która wspierałaby ofiary lub doradzała im, co robić. Dlatego ofiara w tym momencie jest bezradna i żyje w ciągłym strachu przed niebezpieczeństwami, jakie niesie ta nieustanna przemoc. Faktem jest, że większość ofiar w Igbolandii w Nigerii milczy na temat nadużyć, z jakimi spotykają się w swoich domach, ponieważ nie mają z kim porozmawiać ani nie mają, gdzie tego zgłosić. Ponadto większość autorów książek, artykułów i dziennikarzy nigeryjskich gazet codziennych piszących o tym problemie podkreśla, że kobiety są bardziej narażone na tego typu nadużycia. Populacja kobiet stanowi ponad połowę ludności Nigerii, doświadczają one niesprawiedliwości społecznej ze względu na płeć, która uniemożliwia pełne zbadanie ich potencjału. Jedną z takich niesprawiedliwości społecznych jest przemoc domowa wobec kobiet (Bakare, Asuquo, Agomoh, 2010). W tym miejscu przedstawimy różne definicje przemocy domowej, aby lepiej zrozumieć omawiany problem.

Definicja przemocy domowej

Wydaje się, że wśród autorów i badaczy nie ma zgody co do jasnej definicji przemocy domowej. W tym celu przedstawimy szereg definicji.

W 1997 r. Sherri Schornstein, doradca prawny i koordynator ds. szkoleń w zakresie egzekwowania prawa, zdefiniowała przemoc domową jako „systematyczny wzorzec nadużyć występujących przez pewien okres, które mogą stać się częstsze i bardziej dotkliwe i mają na celu kontrolę, dominację i/lub przymus. Takie zachowania mogą obejmować

Introduction

Domestic violence is a serious problem which the world should not sweep under the carpet. It is an issue that needs urgent attention instead of keeping it secret and pretending it does not exist. “Domestic violence is thus a serious matter that must be dealt with as an illegal and immoral practice. Yet many cases of domestic violence are unreported, so that it is often described as one of the world’s best-kept secrets” (Kunhiyop, 2008, p. 243). It is pertinent to note that domestic violence takes place in every country, notwithstanding the religious, economic and social status of the individuals. One will not be wrong to say that domestic violence is a hidden pandemic which requires a vaccine. Therefore, the world needs to start taking it seriously. Researchers, scholars, psychologists, etc, need to understand the meaning, possible causes and consequences of this ugly phenomenon.

The problem of domestic violence is not different especially in Igboland of Nigeria. The Nigerian print and electronic media continue to show the world that cases of domestic violence are not lessening. This exposes the fact that many people live together with abusive partners. Unfortunately, for the cases in Igboland of Nigeria, there is no helpline to support or direct the victims on what to do. Hence the victim at this point is helpless and lives in perpetual fear of the dangers posed by this continuous violence. The fact remains that majority of the victims in Igboland of Nigeria remain silent about the abuse they face in their respective homes since they have no one to talk to or nowhere to report the case. Moreover, most of the authors of books, articles and journalists of Nigerian daily newspapers, who write on this problem daily emphasise that women are more at risk to this type of abuse. Female population accounts for more than half of the Nigerian population and they experience gender based social injustices that prevents the full exploration of their potentials. One of these social injustice is domestic violence against women (Bakare, Asuquo, Agomoh, 2010). At this point, we will present various definitions of domestic violence for a better understanding of the issue at hand.

Definition of domestic violence

There seems to be no consensus among authors and researchers on the clear definition of domestic violence. To this effect, we will be presenting series of definitions.

In 1997, Sherri Schornstein an attorney advisor and enforcement training coordinator defined domestic violence as “a systematic pattern of abusive behaviours, occurring over a period of time, that may become more frequent and severe and are done for the pursue of control, domination, and/

słowne obelgi i groźby; wykorzystywanie fizyczne, psychiczne i seksualne; oraz niszczenie mienia i agresję wobec zwierząt domowych” (SchorNSTein, 1997, s. 1).

W 2006 roku Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci stwierdził, że „przemoc domowa lub przemoc ze strony partnera jest wzorcem napastliwych i przymusowych zachowań, w tym ataków fizycznych, seksualnych i psychologicznych, a także przymusu ekonomicznego stosowanego przez dorosłych lub młodzież wobec ich obecnych lub byłych partnerów intymnych” (Unicef, 2006, s. 3).

W 2013 roku w artykule zatytułowanym *Przemoc domowa: ciemna strona naszego społeczeństwa* Pankaj Chhikara i jego współpracownicy zdefiniowali przemoc domową jako „wzorzec zachowania w każdym związku, który jest używany do zdobycia lub utrzymania władzy i kontroli nad partnerem. Nadużycie może być fizycznym, seksualnym, emocjonalnym, ekonomicznym lub psychologicznym działaniem lub groźbą działań, które mają wpływ na inną osobę. Obejmuje to wszelkie zachowania, które zastraszają, terroryzują, manipulują, ranią, poniżają, obwiniają, lub krzywdzą kogoś” (Chhikara i in., 2013, s. 71).

W 2017 roku Evin Daly, specjalista w zakresie zapobiegania przemocy domowej oraz John Wright, praktykujący pediatrię w Fort Lauderdale, zdefiniowali przemoc domową jako „wzorzec zachowań związanych z przemocą i/lub przymusem, których dana osoba używa wobec partnera i innych osób w gospodarstwie domowym, aby zdobyć władzę i kontrolę. Zachowania te mogą obejmować przemoc fizyczną, seksualną, emocjonalną i ekonomiczną” (Daly, Wright, 2017, s. 175).

Powyższe definicje pomogą nam zrozumieć, że przemoc domowa ma miejsce, gdy osoba pozostająca w intymnym związku próbuje dominować, dyktować, poniżać, zmuszać, nalegać, wywierać naciski, obwiniać, krytykować, monitorować i/lub kontrolować drugą osobę. Może się to zdarzyć zarówno mężczyznom, jak i kobietom. Może się to zdarzyć w każdym wieku, w każdej kulturze, religii, rasie, u ludzi bogatych lub biednych, małżeństw lub narzeczonych, osób wykształconych lub niewykształconych. Dlatego przemoc domowa jest problemem globalnym i ma poważny wpływ na zdrowie i samopoczucie psychiczne ofiary. Taki obrzydliwy czyn może być popełniany zarówno przez mężczyzn, jak i kobiety, ale częściej to kobiety są ofiarami. Niestety, liczba przypadków przemocy domowej, które widzimy opisane w 7 nigeryjskich gazetach, nadal przyciąga uwagę wielu. „Problemowi przemocy wobec kobiet w Nigerii nie poświęcono dostatecznej uwagi zarówno na poziomie indywidualnym, jak i rządowym” (Bakare, Asuquo, Agomoh, 2010, s. 5). W tym miejscu musimy wyjaśnić różne rodzaje przemocy domowej.

or coercion. Such behaviours may include verbal abuse and threats; physical, psychological, and sexual abuse; and destruction of property and pets” (SchorNSTein, 1997, p. 1).

In 2006, United Nations Children’s Fund stated that “domestic violence or intimate partner violence is a pattern of assaultive and coercive behaviours including physical, sexual and psychological attacks, as well as economic coercion used by adults or adolescents against their current or former intimate partners” (Unicef, 2006, p. 3).

In 2013, in an article titled *domestic violence: the dark of our society*, Pankaj Chhikara and his colleagues defined domestic as “a pattern of behaviour in any relationship that is used to gain or maintain power and control over an intimate partner. Abuse can be physical, sexual, emotional, economic or psychological actions or threats of actions that influence another person. This includes any behaviours that frighten, intimidate, terrorize, manipulate, hurt, humiliate, blame, injure or wound someone” (Chhikara, et al., 2013, p. 71).

In 2017, Evin Daly who is a specialist in domestic violence prevention and John Wright a practicing paediatrics in Fort Lauderdale defined domestic violence as “a pattern of violent and/or coercive behaviours that a person uses against an intimate partner and others in the household in order to gain power and control in that relationship. The behaviours exerted can include physical, sexual, emotional, and economic abuse” (Daly, Wright, 2017, p. 175).

The above cited definitions will help us to understand that domestic violence occurs when an individual in an intimate relationship tries to dominate, dictate, humiliate, force, insist, pressures, blames, criticises, monitor and/or control the other person. Again, it can happen to both men and women. It can happen within all age ranges, culture, religion, race, rich or poor people, married or dating couples, educated or uneducated persons. Therefore, domestic violence is a global issue and has serious impacts on the victim’s health and psychological wellbeing. This ugly act can be perpetrated by both men and women but generally, women happen to be the victims. Unfortunately, number of domestic violence cases that we see in Nigerian 7 newspapers continue to draw the attention of all and sundry. “The problem of violence against women in Nigeria had not been given adequate attention both at the individual and government levels” (Bakare, Asuquo, Agomoh, 2010, p. 5). At this point, we need to explain the different types of domestic violence.

Rodzaje przemocy domowej

Istnieją różne rodzaje przemocy domowej, która ma niszczący wpływ na ofiarę. Jednak celem każdego nadużycia jest zdobycie władzy i kontroli nad ofiarą. Poniżej znajduje się krótkie wyjaśnienie różnych rodzajów przemocy domowej.

a. Przemoc fizyczna: Ten rodzaj przemocy wydaje się najbardziej rozpoznawalnym rodzajem przemocy domowej. Jest to celowe działanie. W rzeczywistości jest to „celowe użycie siły fizycznej, które może spowodować śmierć, kalectwo, obrażenia lub krzywdę” (Daly, Wright, 2017, s. 181). Według DMS-5 „niezamierzone akty siły fizycznej obejmują popychanie, uderzanie, ciągnięcie za włosy, szczypanie, krępowanie, potrząsanie, rzucanie, gryzienie, kopanie, uderzanie pięścią lub przedmiotem, przypalanie, zatrucie, ucisk na gardło, odcinanie dopływu powietrza, trzymanie głowy pod wodą i używanie broni” (American Psychiatric Association, 2013, s. 720).

b. Wykorzystywanie seksualne: Uderzający w tego rodzaju nadużyciach jest brak pozwolenia lub zgody ze strony ofiary. Dlatego sprawca zmusza ofiarę do podjęcia czynności seksualnej wbrew jej woli. Na przykład sprawca celowo krzywdzi drugą osobę podczas stosunku; zmusza partnera do rozebrania się lub pozostania nagim wbrew jego woli, zmusza drugą osobę do patrzenia na pornografię wbrew jej woli, manipuluje lub zmusza partnera do uprawiania seksu, którego ten nie chce, wypowiadając poniżające seksualnie komentarze podczas seksu i inny rodzaj molestowania seksualnego (Susmitha, 2016). Kilka wyżej wymienionych przykładów daje nam wyobrażenie o tym, jak sprawca postrzega partnera. Chce kontrolować wszystko, łącznie z partnerem.

c. Przemoc psychiczna: Niektórzy autorzy wolą nazywać to przemocą emocjonalną, inni psychiczną. Generalnie na ciele ofiary można nie dostrzec żadnej krzywdy, ale wpływa ona na psychikę ofiary. Jest to sprawianie jednostce bólu psychicznego i cierpienia. Akty przemocy psychicznej obejmują upokarzanie ofiary, buntowanie dzieci wobec krzywdzonego partnera, przesłuchiwanie ofiary, ograniczanie możliwości swobodnego przemieszczania ofiary, utrudnianie dostępu do pomocy, grożenie ofierze krzywdą fizyczną lub napaścią na tle seksualnym, krzywdzenie lub grożenie skrzywdzeniem osoby, na której zależy ofierze, niechciane ograniczenie dostępu ofiary do korzystania z zasobów ekonomicznych, izolowanie ofiary od rodziny, przyjaciół lub zasobów pomocy społecznej, prześladowanie ofiary, próby sugerowania, że ofiara ma pro-

Types of domestic violence

There are different types of domestic violence and it has devastating effect on the victim. However, the purpose of each abuse is to gain power and control over the victim. Below is a brief explanation of various types of domestic violence.

a. Physical abuse: This type of abuse seems to be the most recognizable type of domestic abuse. It is an intentional act. In fact, it is “the intentional use of physical force with the potential for causing death, disability, injury, or harm” (Daly, Wright, 2017, p. 181). According to the DMS-5, the “nonaccidental acts of physical force include shoving, slapping, hair pulling, pinching, restraining, shaking, throwing, biting, kicking, hitting with the fist or an object, burning, poisoning, applying force to the throat, cutting off the air supply, holding the head under water, and using a weapon” (American Psychiatric Association, 2013, p. 720).

b. Sexual abuse: The striking point in this type of abuse is lack of permission or consent on the part of the victim. Therefore, the abuser forces the victim to engage in a sexual activity against their will. For example, the abuser intentionally hurts the other during sexual intercourse; forces the partner to take their clothes off or remain naked against their will, coerce the other to look at pornography against their will, manipulate or forces a partner to perform a kind of sex act they do not want, making sexually degrading comments during sex and any other type of sexual harassment (Susmitha, 2016). The few above mentioned examples gives us an idea of how the perpetrator views the partner. They want to control everything including the partner.

c. Psychological abuse: Some authors prefer to call it emotional abuse or mental abuse. Generally, one may not see any physical harm on the body of the victim but it affects the emotional psyche of the victim. Causing mental pain and distress to the individual. Acts of psychological abuse include berating or humiliating the victim, poisoning the children’s minds against the non-offending partner, interrogating the victim, restricting the victim’s ability to come and go freely, obstructing the victim’s access to assistance, threatening the victim with physical harm or sexual assault, harming or threatening to harm, people or things that the victim cares about, unwanted restriction of the victim’s access to use of economic resources, isolating the victim from family, friends, or social support resources, stalking the victim, trying to make the victim think that he or she is crazy (American Psychiatric Association, 2013).

blemy psychiczne (Amerykańskie Towarzystwo Psychiatryczne, 2013).

- d. Nadużycie ekonomiczne:** Posiadanie bezrobotnego partnera jest normalne w każdym związku, ale nie jest normalne, gdy zatrudniony partner wykorzystuje swój status do kontrolowania zasobów ekonomicznych i pozabawiania jednej z podstawowych potrzeb życiowych. W niektórych przypadkach sprawca uniemożliwia ofierze przyjęcie do jakiegokolwiek szkoły lub znalezienie pracy. Chodzi o to, aby zablokować karierę ofiary i kontrolować jej świat. Sprawca może zdecydować o niepłaconiu rachunków, kontrolowaniu konta ofiary, pozostawieniu jej bez pieniędzy na zakup podstawowych rzeczy, sprowadzając ofiarę do takiego poziomu, w jakim musi prosić o zgodę, zanim wyda pieniądze na potrzeby rodzinne lub prywatne. W konsekwencji sprawca kontroluje sposób wydawania pieniędzy i ogranicza dostęp ofiary do podstawowych zasobów. Dlatego nadużycia ekonomiczne są częścią wzorca zachowań wykorzystywanych przez napastników do utrzymania władzy i kontroli nad swoimi partnerami. Brak zasobów ekonomicznych, do którego prowadzi nadużycie ekonomiczne, nie tylko sprzyja ekonomicznej zależności od sprawcy, ale także zagraża krótkoterminowemu i długoterminowemu zdrowiu ekonomicznemu jednostki i prawdopodobnie jej zdrowiu psychicznemu (Adams, Sullivan, Bybee, Greeson, 2008).
- e. Prześladowanie:** Uczeni, badacze i autorzy nie doszli jeszcze do wspólnej definicji prześladowania. Jednak „prześladowanie polega na wielokrotnym narzucaniu przez jedną osobę niechcianych i wywołujących strach zachowań drugiej osoby. Działania związane ze „stalkingiem”/prześladowaniem obejmują ciągłe próby zachowania kontaktu (zwykle rozmowy telefoniczne, pocztę elektroniczną wiadomości tekstowe lub listy) i/lub kontakty bezpośrednie (zazwyczaj śledzenie ofiary lub zbliżanie się do niej lub przebywanie w pobliżu jej domu lub miejscu pracy)” (Pathé, Mackenzie, Mullen, 2004, s. 103). Na przykład, jeśli chodzi o rozmowy telefoniczne, prześladowcy często wybierają niewygodne pory, aby zadzwonić do ofiary, takie jak późna noc. Niektórzy stalkerzy posuwają się do opisanego co mają na sobie, lub mogą dzwonić do ofiar przebywających w miejscach takich jak restauracje lub będących w trakcie konferencji, a nawet w miejscu wakacji ofiary, celowo informując ofiary, że są pod obserwacją (Pathé, 2002).
- f. Przemoc społeczna:** Jest to kolejna strategia stosowana przez sprawcę w związku. Metoda ta służy do izolowania ofiary lub blokowania dostępu do wsparcia społecznego, rodziny i przyjaciół. Może przybrać formę uniemożliwienia ofierze opuszczania domu, zakazu

d. Economic abuse: It is normal in any relationship to have an unemployed partner but it is not normal when the employed partner uses his or her status to control economic resources and deprive one of the basic necessities of life. In some cases, the perpetrator would prevent the victim from obtaining admission to any type of school or finding employment. The idea is to block the victim's career and to control the individual's world. The perpetrator may decide not pay bills, control the victim's account, leave him or her no money to buy the basic things, subjecting the victim to the level that he or she will demand for permission before spending money on family or private needs. Consequently, the abuser controls how the money is spent and as such, restricts the victim's access to essential resources. Therefore, economic abuse is part of the pattern of behaviours used by batterers to maintain power and control over their partners. The lack of economic resources that economic abuse creates not only fosters economic dependence on an abuser but also threatens the individual's short-term and long-term economic health and possibly her mental health (Adams, Sullivan, Bybee, Greeson, 2008).

e. Stalking: Scholars, researchers and authors are yet to arrive at a common definition of stalking. However, “stalking involves one individual repeatedly imposing unwanted and fear-inducing intrusions on another. Stalking activities encompass persistent communications (commonly telephone calls, electronic mail and letters) and/or contacts (typically following or approaching the victim, or loitering near her or his home or workplace)” (Pathé, Mackenzie, Mullen, 2004, p. 103). With regards to phone calls for example, stalkers frequently choose inconvenient times such as late night to call the victim. Some stalkers go the extent of describing the individual what he or she is wearing, or they may phone the victims at other venues, such as restaurants or conferences, or even at the victim's holiday destination, deliberately conveying to the victims that they are under surveillance (Pathé, 2002).

f. Social abuse: This is another strategy used by the perpetrator in a relationship. This method is used to isolate the victim or block access to social support, family and friends. It may take the form of preventing the victim from leaving the home, forbidding phone use, verbally degrading the victim in front of others, not allowing contacts with others, or making the victim accountable for his or her whereabouts at all times. The abuser wants to possess the partner and in the process show suspicions of the partner's infidelity or disloyalty.

korzystania z telefonu, werbalnego poniżania ofiary w obecności innych, niedopuszczania do kontaktów z innymi osobami lub ciągłego pociągania ofiary do odpowiedzialności za swoją sytuację. Sprawca chce posiadać partnera na własność i przy okazji wykazywać podejrzliwość co do niewierności lub niełojalności partnera. Oczywiście zazdrość może być jednym z powodów kontrolowania czasu, działań i kontaktów ofiary z innymi osobami (Jackson, 2007).

Różne rodzaje przemocy domowej pomagają nam zrozumieć obraźliwe zachowanie sprawcy. Kontrola i władza to dwa słowa opisujące zachowanie sprawcy. Sprawca chce poniżyć, dominować, izolować, zastraszać, zmuszać, obwiniać, zaprzeczać, monitorować, gnębić, śledzić, blokować i traktować drugą osobę jak sługę. Jest to dyktowanie tego, co dzieje się w związku. Koło władzy i kontroli zostało opracowane przez Domestic Abuse Intervention Project (DAIP) w Duluth w stanie Minnesota i wyjaśnia w skrócie koncepcję władzy i kontroli w przemocy domowej. Faktem jest, że „przemoc domowa nie polega na utracie kontroli czy niezdolności do kontrolowania gniewu. Chodzi o nadużycie władzy w celu sprawowania kontroli nad drugim człowiekiem” (Daly, Wright, 2017, s. 175).

Teorie przemocy domowej

Następujące pytanie może się na pierwszy rzut oka wydawać nielogiczne: jak ktoś, kto twierdzi, że kocha partnera bardziej niż kogokolwiek na świecie, może zwrócić się przeciwko niemu, a przede wszystkim chce go kontrolować i stać się wobec niego agresywnym? Niektórzy psychologowie próbowali swoimi teoriami wyjaśnić przyczyny przemocy domowej. Teoria Lwa Wygotskiego jest socjokulturową teorią poznawczą, która podkreśla, w jaki sposób kultura i interakcje społeczne kierują rozwojem poznawczym. W ten sposób kultura staje się głównym wyznacznikiem rozwoju jednostki. Rozwój jednostki jest nierozzerwalnie związany z działaniami społecznymi i kulturalnymi (Wygotski, Kozulin, 2012). Co więcej, teoria społecznego uczenia się Alberta Bandury postrzega przemoc domową jako wynikającą z obserwacji i modelowania zachowań innych ludzi. Gdy ktoś pośrednio obserwuje nasilenie się pewnych brutalnych zachowań w domu lub w społeczeństwie, prawdopodobnie również je modeluje. Na przykład młody człowiek może obserwować, jak ojciec krzyczy ze złością do matki; w stosunku do swojej dziewczyny chłopak zachowuje się później bardzo agresywnie, wykazując te same cechy, które przejawiał jego ojciec. Dlatego ludzie nie rodzą się z gotowymi repertuariami agresywnych zachowań; muszą się ich nauczyć (Bandura, 1974).

Ponownie, teoria ekologiczna Urie Bronfenbrenner została wykorzystana do zrozumienia przemocy domowej. Teoria postrzega dzieci jako rozwijające

Obviously, jealousy could be part of the reason for controlling the victim's time, activities and contact with others (Jackson, 2007).

The different types of domestic violence helps us in understanding the ugly abusive behaviour of the perpetrator. Control and power are two words that describe the compartments of the perpetrator. He or she wants to humiliate, dominate, isolate, intimidate, coerce, blame, deny, monitor, oppress, track, block and treat the other like a servant. Dictating what happens in the relationship. In fact, the power and control wheel was developed by the Domestic Abuse Intervention Project (DAIP) in Duluth, Minnesota, and it explains in a nutshell the concept of power and control in domestic violence. The fact remains that “domestic violence is not about losing control or an inability to manage anger. It is about the abuse of power to exert control over another human being” (Daly, Wright, 2017, p. 175).

Theories for domestic violence

One will not be wrong to ask this question: How can one who claims to love the partner more than anyone in the world turn against the other and above all, want to control him or her and equally becomes violent? Some psychologist have tried with their theories in explaining the cause of domestic violence. Lev Vygotsky's theory is a sociocultural cognitive theory that emphasizes how culture and social interaction guide cognitive development. Thus, culture becomes the prime determinant of the individual's development. The individual's development is inseparable from social and cultural activities (Vygotsky, Kozulin, 2012). Furthermore, the social learning theory of Albert Bandura sees domestic violence as emanating from observing and modelling other peoples' behaviour. As one vicariously observes reinforcements of certain violent behaviours at home or in society, he/she is likely to model it too. For example, a young might observe his father yelling in anger to his mother; with his girlfriend, the young boy later acts very aggressively, showing the same characteristics his father displayed. Therefore, people are not born with performed repertoires of aggressive behaviour; they must learn them (Bandura, 1974).

Again, Urie Bronfenbrenner's ecological theory has been used in understanding domestic violence. The theory views children as developing within a complex system of relationships which are affected at multiple levels by the surrounding environment. The theory identifies five

się w złożonym systemie relacji, na które otaczające je środowisko wpływa na wielu poziomach. Teoria identyfikuje pięć systemów środowiskowych (Bronfenbrenner, 2005). „Ekologiczna teoria Bronfenbrennera pozostaje również w zgodności z teorią Wygotskiego (1978) co do tego, jak kultura ucznia może albo wzmocnić rozwój poznawczy, albo łatwo go zakłócić. To badanie idzie dalej, aby dowiedzieć się, w jaki sposób zakłócenia spowodowane różnymi formami przemocy domowej mogą negatywnie wpływać na prawidłowe funkcjonowanie zdolności poznawczych dziecka” (Ganga, Chinyoka, Kufakunesu, 2012, s. 316). Ale pytanie, które należy zadać, brzmi: czym powodowana jest przemoc w rodzinie?

Przyczyny przemocy domowej

Nie ma jednego czynnika odpowiedzialnego za przemoc w rodzinie w jakimkolwiek związku. Badacze i autorzy skupili się na wzajemnych powiązaniach różnych czynników, które składają się na to zagrożenie. Czynniki przyczyniające się do tych nierównych relacji władzy obejmują: siły społeczno-ekonomiczne, strach przed seksualnością kobiet i kontrolę nad nią, wiara we wrodzoną wyższość mężczyzny, choroby psychiczne, zazdrość, stres, problemy ekonomiczne, itp. (Unicef, 2000). Ograniczmy się do czterech czynników.

a. Wiara kulturowa: W pewnych kulturach istnieją czynniki, które wpływają na sposób, w jaki jednostki zachowują się w związku. Na przykład, niektóre kultury pozwalają mężczyznom dominować i decydować o kobietach, zwłaszcza w małżeństwach. To pokazuje, że mężczyźni i kobiety nie są równi w społeczeństwie. Kultura kształtuje i determinuje zasady relacji. Decyduje o tym, jak mężczyzna i kobieta powinni postępować i myśleć. Przede wszystkim kultura ma bardzo duży wpływ na to, jak mężczyzna traktuje kobietę i odwrotnie w związku. Dlatego niektórzy mężczyźni w głębi duszy myślą, że ich partnerki są im podporządkowane i mają moc kontrolowania ich i ujarzmiania ich tak, jak chcą. Mimo, że kultury te nie nawołują wprost do przemocy domowej, pośrednio niektóre czynniki kulturowe wpływają na pojawienie się przemocy w rodzinie wśród pozostających w związkach par.

b. Zależność ekonomiczna: Jest takie powiedzenie, że ten, kto płaci, ten wymaga. Dosłownie oznacza to, że jeśli płaci się komuś, można mu powiedzieć, jaką pracę ma wykonać. W przenośni oznacza to, że jeśli finansuje się przedsięwzięcie, ma się prawo powiedzieć, jak będzie ono realizowane (Etherton, Baker, Jonas, Pereira, 2004). Powyższy cytat daje nam wskazówkę, co sprawca myśli o partnerze. Mając na uwadze, że „brak zasobów finansowych stanowi podstawę narażenia kobiet na przemoc i ich trudności w wyzwoleniu się

environmental systems (Bronfenbrenner, 2005). In addition, “Bronfenbrenner’s ecological systems theory concurs with Vygotsky (1978) theory on how a learner’s culture can either enhance cognitive development or easily disrupt it. This study goes further to find out how disruptions through various forms of domestic violence can negatively affect the proper function of a child’s cognitive capabilities” (Ganga, Chinyoka, Kufakunesu, 2012, p. 316). But the question that one needs to ask is this, what causes domestic violence?

Causes of domestic violence

There is no one single factor to account for domestic violence in any relationship. Researchers and authors have focused on the inter-relatedness of various factors that contribute to this menace. Factors contributing to these unequal power relations include: socioeconomic forces, fear of and control over female sexuality, belief in the inherent superiority of males, mental illness, jealousy, stress, economic problem, etc (Unicef, 2000). We will limit ourselves to four factors.

a. Cultural belief: There are some factors in certain cultures which influence the way individuals act in a relationship. For instance, some cultures allow men to dominate and decide for the women especially in marriages. This shows that men and women are not equal in the society. Culture shapes and determine the rules of relationship. It decides how the man and woman should act and think. Above all, culture has a very big influence on how a man treats a woman and vice versa in a relationship. Therefore, some men have at the back of their mind that their female partners are subordinates to them and they have the power to control and subdue them as they want. Even though these cultures do not explicitly incite domestic violence but indirectly some cultural factors, influence the perpetration of domestic violence amongst couples in relationships.

b. Economic dependence: There is a saying that he who pays the piper dictates the tune. Literally, it means that if you are paying a musician, you can tell him what tune to play. Metaphorically, it means that if you are financing an undertaking, you have the right to say how it will be carried out (Etherton, Baker, Jonas, Pereira, 2004). The above quotation gives us a clue of how a perpetrator feels about the partner. Bearing in mind that “lack of economic resources underpins women’s vulnerability to violence and their difficulty in extricating themselves from a violent relationship. The link between

z brutalnego związku. Związek pomiędzy przemocą a brakiem zasobów ekonomicznych i zależnością ma charakter cyrkularny. Zagrożenie i strach przed przemocą powstrzymują kobiety przed poszukiwaniem pracy lub w najlepszym przypadku, zmuszają je do zaakceptowania niskopłatnej, domowej pracy opartej na wyzysku” (Unicef, 2000, s. 7).

c. Nierówność płciowa: W Igbolandii w Nigerii stwierdzamy, że kobiety nadal doświadczają wysokiego poziomu nierówności płci. Różne kultury wpływają na ludzi w taki sposób, że gdy ktoś otrzymuje wiadomość o nowonarodzonym dziecku, pierwszym zadawanym pytaniem jest pytanie o płeć dziecka, czy jest to chłopiec czy dziewczynka. Odpowiedź na to pytanie często determinuje los tego dziecka, a często jego życie. Nierówność płci jest widoczna w stosunku mężczyzn do kobiet w Igbolandii w Nigerii i odwrotnie. Panuje tam patriarchy, ponieważ większość mężczyzn wierzy, że ich męskość jest ugruntowana tylko wtedy, gdy są w stanie osiągnąć wyższość nad swoją partnerką. W procesie socjalizacji w Nigerii kobiety są zmuszone zaakceptować wyższość swoich mężów lub męskich przyjaciół. Zawsze wmawia się im, że mężczyzna, towarzyszy w ich życiu, będzie podejmował ważne decyzje, czasem dotyczące życia ich samych (Susmitha, 2016). Nierówność płci przenika wszystkie aspekty relacji międzyludzkich i tworzy nierówny podział władzy między mężczyzną i kobietą w związku.

d. Choroba umysłowa: Choroba psychiczna może być prawdopodobnie jednym z czynników przyczyniających się do przemocy domowej. Niektórzy sprawcy mogą cierpieć na pewne problemy ze zdrowiem psychicznym. „Wiele zaburzeń psychiatrycznych jest czynnikami ryzyka przemocy domowej, w tym kilka zaburzeń osobowości: wszystkie zespoły BPD (zwłaszcza antyspołeczne), paranoidalne i biernie agresywne. Choroba afektywna dwubiegunowa, schizofrenia, nadużywanie narkotyków, alkoholizm i słaba kontrola impulsów to także czynniki ryzyka” (Chhikara i in., 2013, s. 73). Dlatego osoby nadużywające, które cierpią na choroby psychiczne, mogą stworzyć negatywną, niszczącą i stresującą atmosferę dla swoich partnerów. Epizodyczny charakter niektórych problemów ze zdrowiem psychicznym oznacza, że sprawcy mogą zachowywać się niespójnie i nieprzewidywalnie w stosunku do swoich partnerów. Celem ich agresywnych zachowań są często ich partnerzy.

violence and lack of economic resources and dependence is circular. On the one hand, the threat and fear of violence keeps women from seeking employment, or, at best, compels them to accept low-paid, home-based exploitative labour” (Unicef, 2000, p. 7).

c. Gender inequality: In Igboland Nigeria, it is sad to know that women still experience a high level of gender inequality. The different cultures influence the people in a way that when one receives news of a new born baby, the first question posed is to inquire the sex of the baby if the baby is a boy or a girl. The answer to that question has a significance that is attached to that child and often to the child's life. Gender inequality is seen in the attitude of men towards women in Igboland in Nigeria and vice versa. It is hugely a patriarchy as most men are made to believe their masculinity is established only when they are able to achieve supremacy over their female partner. In the process of socialisation in Nigeria, women are made to accept the superiority of their male husbands or friends. She is always made to believe that male companion in her life will take major decisions and sometimes regarding her life (Susmitha, 2016). Gender inequality pervades all aspects of interpersonal relationships and creates an unequal distribution of power between the man and woman in a relationship.

d. Mental illness: It is likely that mental illness could be one of the factors contributing to domestic violence. Some abusers could be suffering from some mental health issues. “Many psychiatric disorders are risk factors for domestic violence, including several personality disorders: all cluster BPDs, (especially antisocial), paranoid and passive aggressive. Bipolar disorder, schizophrenia, drug abuse, alcoholism and poor impulse control are also risk factors” (Chhikara, et al., 2013, p. 73). Therefore, abusers who suffer from mental illness can generate an ugly, damaging and stressful atmosphere for their partners. The episodic nature of some mental health problems means that perpetrators can be inconsistent and unpredictable with their partners. The target of their aggressive behaviours is often their partners.

Możliwe przejawy przemocy domowej w Igbolandii w kontekście społecznym Nigerii

Jak wskazano wcześniej, przemoc domowa może przybierać różne formy. Może mieć charakter emocjonalny, fizyczny, społeczny lub ekonomiczny. Interesującą kwestią, którą podkreślają niektórzy autorzy, jest to, że „przemoc nie musi mieć miejsca w domu, aby zostać zakwalifikowana jako przemoc domowa. Jest to forma przemocy, która występuje w związku, czyli w rodzinie lub w związku partnerskim. Przemoc domowa dotyczy władzy i kontroli, a kontrolę tę można wyrazić na wiele sposobów” (Murugan, 2017, s. 103). W tym miejscu przedstawimy w kontekście możliwe sposoby wyrażania władzy i kontroli w Igbolandii w Nigerii.

a. Wykluczenie z podejmowania decyzji: Podejmowanie decyzji stoi u podstaw każdej bliskiej relacji. Pomaga obu stronom spojrzeć na pomysły z innego punktu widzenia i w równym stopniu przyczynia się do zdrowych relacji. Dojrzały związek bierze pod uwagę zdanie partnera przy podejmowaniu decyzji. Zaletą jest to, że to buduje zaufanie, pogłębia więź w parze i sprawia, że oboje partnerzy czują się równi. W relacji, w której oboje partnerzy podejmują decyzje, widać szacunek i wzajemną komunikację się między sobą. Niestety nie wszystkie bliskie relacje w Igbolandii w Nigerii działają w ten sposób. W rzeczywistości ten typ związku daje nam subtelny znak, że jeden z partnerów jest ofiarą znęcania się. Możemy to zaklasyfikować jako rodzaj przemocy emocjonalnej lub psychologicznej. W tym przypadku sprawca zataja informacje i wyklucza partnera z podejmowania decyzji. Sprawca chce, żeby wszystko było zgodnie z jego zdaniem. W Igbolandii kobiety są narażone na tego rodzaju nadużycia, ponieważ społeczeństwo nigeryjskie jest klasyfikowane jako system patriarchalny. Mężczyźni prawdopodobnie decydują o pewnych kwestiach bez angażowania kobiet. Zwykle zapominają, że kobiety mogą mieć lepsze spostrzeżenia dotyczące poważnych problemów i dlatego bardzo negatywne jest to, że je degradują i traktują jako nieistniejące jednostki.

b. Partner obrażający w obecności innych: Oczekuje się, że partnerzy będą używać w stosunku do siebie „słodkich słów” zarówno w rodzinie, jak i w obecności innych. Takie słowa świadczą o tym, jak wiele dana osoba znaczy dla drugiej. Mogą one stanowić przesłanie, że ludzie kochają się wzajemnie. Natomiast w sytuacji przemocy jest przeciwnie, agresywny partner wykazuje kontrolę nad drugim zarówno w domu, jak i poza nim. W rzeczywistości agresywny partner obraża drugiego partnera, gdy jest sam i w obecności innych. Sprawca nie ma granic, jeśli chodzi o poniżanie, negowanie, obrażanie, umniej-

Possible manifestation of domestic violence in Igboland of Nigeria social context

As pointed earlier, domestic violence can occur in different forms. It can be emotional, physical, social, emotional or economic. One interesting point that some authors uphold is that “it does not need to be within the home to be classified as domestic violence. It is a form of violence that occur within any relationship, that is, family or intimate partner. Domestic violence is about power and control and there are many ways this control can be expressed” (Murugan, 2017, p. 103). At this point, we will present in context the probable ways that power and control are expressed in Igboland in Nigeria.

a. Exclusion from decision-making: Decision making is at the heart of every close relationship. It helps the two parties to see ideas from a different point of view and equally contributes to a healthy relationship. A mature relationship considers the partner when making decisions. The advantage is that it creates trust, deepens the connection between the couple and makes both partners feel equal. In a relationship where the two partners engage in decision making, it shows that they respect and communicate among themselves. Unfortunately, not all close relationships in Igboland of Nigeria operates in this manner. In fact, this type of relationship give us a subtle sign that one partner is in an abusive relationship. We can classify this point as a type of emotional or psychological abuse. Here, the abuser withholds information and excludes the partner from decision making. The abuser wants to have things on their own way. In Igboland, women are likely to suffer this type of abuse because the Nigerian society is classified as a patriarchal system. Men are likely to decide on certain issues without involving the women. They tend to forget that women may have better suggestions to major issues and it is therefore very wrong to relegate them and treat them as nonentities

b. A partner in the presence of others: Partners are expected to use sweet words to each other both in the family and in the presence of others. These super sweet words show how much the partner means to the other. It sends a message to the people that they cherish each other. On the contrary, an abusive partner shows control of the other both in at home and outside the home. In fact, the abusive partner insults the other partner when alone and in front of others. The abuser has no boundaries in terms of humiliating, negating, insulting, belittling and criticizing the partner. Often they use demeaning and degrading words and the partner feels hurt. One of the probable reason why they insult their partners in the public is that they would want to shame the

szanie i krytykowanie partnera. Często używają oni poniżających słów, a partner czuje się zraniony. Jednym z prawdopodobnych powodów, dla których obrażają oni swoich partnerów publicznie, jest to, że chcieliby zawstydzić partnera i udowodnić innym, że mają nad nim kontrolę, używając obraźliwych słów jako sposobu na upokorzenie i pokazanie władzy nad drugą osobą.

c. Niedopuszczanie do czynności seksualnych w celu ukarania partnera: Nie można przecenić znaczenia seksu w małżeństwie i bliskich związkach. Zbliża on partnerów do siebie. Nie będzie błędem stwierdzenie, że seks pomaga partnerom wyrazić wzajemną miłość, stworzyć więź i połączyć się fizycznie i emocjonalnie. Seks w małżeństwie lub w bliskich związkach może nie być jedynym czynnikiem determinującym, ale to początkowe ogniwo łańcucha decydującego o całości. Seks to naturalny popęd, który łączy dwie istoty (Kumar, 2003). Należy zauważyć, że niektórzy agresywni partnerzy czasami odmawiają swoim partnerom uczuć, aby sprawować władzę nad nimi i ich kontrolować. W konsekwencji ignorują uczucia partnera. Prawdopodobnie niektórzy sprawcy odmawiają seksu swoim partnerom stosując to jako metodę przemocy. Zjawisko to trwa tygodniami i oczywiście prowadzi do niezdrowego związku. Działanie to można uznać za bezpośrednie zaniedbanie ze strony sprawcy.

d. Ingerencja partnera w jego prawa: Dojrzały związek promuje miłość bez ograniczeń. Chodzi o szanowanie własnych granic. Najważniejsze jest to, że partnerzy muszą mieć swobodę wyrażania siebie w swoim związku. Jest to korzystne dla ich związku, ponieważ pomaga im być otwartymi na siebie, a to sprzyja zdrowej relacji. Niestety nie zawsze tak jest. Niektórzy agresywni partnerzy uważają, że są odpowiedzialni za drugiego i mają prawo dyktować mu, jak należy postępować. Dlatego dochodzi do ingerowania w prawa partnera. W Igbolandii, gdzie koncepcja patriarchy jest wciąż bardzo żywa, kobiety są krzywdzone przez swoich partnerów. Nie będzie zaskakującym założenie, że niektórzy partnerzy płci męskiej nie pozwalają swoim partnerkom spotykać się lub współpracować ze swoimi koleżankami. Niektórzy nie pozwalają swoim partnerom wybierać lub kupować rzeczy dla zaspokojenia potrzeb. W dzisiejszych czasach niektórzy posuwają się nawet do sprawdzania i monitorowania działań swoich partnerów w mediach społecznościowych. Nie ma osobistej przestrzeni dla ofiar, co sprawia, że czują się niekomfortowo i są zagrożeni w związku.

e. Fizyczne ranienie innej osoby: Oczekuje się, że pary będą cieszyć się swoim związkiem, ale niestety wiele z nich cierpi w milczeniu.

partner and prove to others that they have control of them by using offensive words as a way to humiliate and show power over the other.

c. Withholding sex to punish your partner: The importance of sex in marriage and close relationship cannot be overemphasised. It brings the partners closer to each other. One will not be wrong to state that sex helps the partners to express the love they have for each other, create a bond and connect physically and emotionally. Sex in marriage or close relationships may not be the sole determining factor but it is that initial link of the chain that determines the whole. Sex is a natural urge which binds two beings together (Kumar, 2003). It is unfortunate to note that some abusive partners at times withhold affection from their partners as a way of exercising power and control over the other. Consequently, they ignore the partner's feeling. Probably, some of the abusers withhold sex from their partners as a coercion method. This ugly phenomenon last for weeks and of course, leads to an unhealthy union. The action could be regarded as a direct neglect on the part of the abuser.

d. Partner interference in one's right: A mature relationship promotes love without restriction. This is different from respecting one's boundary. The focal point here is that partners need to be free to express themselves in their relationship. This is beneficial to their relationship because it helps them to be open to each other and this promotes a healthy rapport. Unfortunately, it is not always the case. Some abusive partners believe that they are in charge of the other and should dictate what will happen. Therefore, interfering in the right of the partner. In Igboland, where the concept of *patriarchy* is still very much alive, women are likely to suffer in the hands of their male partners. It will not be strange to assume that some male partners do not permit their female partners to meet or co-operate with their girlfriends. Some will not permit their partners to choose or buy things for their own personal needs. In this present era, some even go to the extent of checking and monitoring the activities of their partners on social media. There is no personal space for the victims and this makes them feel uncomfortable and threatened in the relationship.

e. Physically hurting another person: Couples are expected to enjoy their relationship but unfortunately, many of them suffer in silence. In fact, "violence among both men and women is a universal problem in many countries. Physical violence in particular is very common among intimate partners in both developed and developing countries. Physical violence is

W rzeczywistości „przemoc zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet jest problemem uniwersalnym w wielu krajach. Przemoc fizyczna jest szczególnie powszechna wśród intymnych partnerów zarówno w krajach rozwiniętych, jak i rozwijających się. Przemoc fizyczna to celowe użycie siły fizycznej, które może spowodować śmierć, kalectwo, obrażenia lub krzywdę” (Yusuf, Arulogun, Oladepo, Olowokeere, 2011, s. 240). W naszym kontekście zakładamy, że wiele kobiet cierpi w milczeniu. Nie wyklucza to jednak faktu, że mężczyźni mogą być ofiarami przemocy fizycznej. Niepokojące w tej sytuacji jest to, że niektóre z tych kobiet wierzą, że pewnego dnia sytuacja się poprawi. To straszne zjawisko zagraża zarówno zdrowiu fizycznemu, jak i psychicznemu ofiar. Odrażające akty sprawców obejmują bicie, wykręcanie ramion, duszenie, kopanie, itp. (Ugwuanyi, Formella, 2018). Czasami sprawcy przemocy zabijają swoich partnerów. Natomiast przypadki, które nie prowadzą do śmierci, mogą powodować poważne problemy fizyczne lub psychiczne jednostki.

Wnioski

Przemoc domowa jest poważnym problemem w Igbolandii w Nigerii. Wpływa na mężczyzn i kobiety, ale poniższa praca podtrzymuje pogląd, że w Nigerii dotyka ona częściej kobiet. Jak wspomniano wcześniej, przemoc domowa nie dotyka żadnej konkretnej grupy osób. Wpływa ona na jednostki bez względu na wiek, klasę społeczną, poziom wykształcenia, religię, plemię itp. Nadszedł czas, aby położyć kres tej przemocy. Skutkami przemocy domowej mogą być samobójstwa, depresja, choroby psychiczne i wiele innych problemów. W związku z tym ten poważny problem w Igbolandii należy natychmiast rozwiązać na szczeblu oficjalnym, ponieważ ma on trwałe i szkodliwe wpływy na jego ofiary (Ugwuanyi, 2020). Potrzebujemy „wszystkich rąk do pracy”, aby powstrzymać tę brutalność. Rząd na szczeblu federalnym, stanowym i lokalnym, przywódcy religijni i wszyscy inni ludzie sprawujący władzę, np. tradycyjni rządzący, powinni znaleźć trwałe rozwiązania, które pomogłyby stawić czoła temu zagrożeniu społecznemu; a także zwiększać świadomość na temat niebezpieczeństw i konsekwencji angażowania się w przemoc w rodzinie, ponieważ doprowadzi to do znacznego zmniejszenia liczby przypadków przemocy domowej. Przystępcom należy wymierzyć surowe kary, ponieważ położyłoby to kres wszelkim formom przemocy wobec osób, zarówno w życiu prywatnym, jak i publicznym.

the intentional use of physical force with the potential for causing death, disability, injury or harm” (Yusuf, Arulogun, Oladepo, Olowokeere, 2011, p. 240). In our own context, we presume that many women suffer in silence. However, that does not exclude the fact that men do not suffer physical abuse. The ugly aspect of the situation is that some of these women believe that things will get better someday. This horrible phenomenon threatens both the physical and mental health of the victims. The awful act of the abusers includes slapping, beating, arm twisting, strangling, kicking, etc. (Ugwuanyi, Formella, 2018). Sometimes, the abusers murder their partners in an effort to control them. On the contrary, cases that do not lead to death, can cause serious physical or psychological problem for the individual.

Conclusion

Domestic violence is an issue of serious concern in Igboland of Nigeria. It affects men and women but this work sustains the idea that it affects women more in Nigeria. As earlier stated, domestic violence does not affect only a particular set of people. It affects individuals in a relationship regardless of age, class in the society, educational level, religion, tribe, etc. It is time to stand up and put a stop to this violence. The effects of domestic violence could be suicide, depression, mental illness, and many other problems. Consequently, this serious problem in Igboland needs to be addressed immediately at the official level because it has lasting harmful effects on its victims (Ugwuanyi, 2020). We need all hands on deck to stop this brutality. The government at the federal, state and local levels, religious leaders and all other people in positions of authority like traditional rulers should find lasting solutions that would help in tackling this societal menace; and also create awareness about the dangers and repercussions of engaging in domestic violence as this will lead to a massive reduction in cases of domestic violence. Severe punishment should be meted out for offenders as this would put a stop to all forms of violence against persons in both private and public life.

Literatura / References:

1. Adams, A., Sullivan, C., Bybee D., Greeson, M. (2008). Development of the scale of economic Abuse. *Violence Against Women*, 14(5), p. 563-588.
2. American Psychiatric Association (2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder*. (5th ed). Washington, DC: American Psychiatric Publishing.
3. Bakare, M., Asuquo, M., Agomoh, A. (2010). Domestic Violence and Nigeria Women – A Review of the Present State. *Nigerian Journal of Psychiatry*, 8(2), p. 5-14. DOI: 10.4314/njpsyc.v8i2.57620.
4. Bandura, A. (1978). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioural change. *Advances in behaviour research and therapy*, 1(4), p. 139-161.
5. Bronfenbrenner, U. (2005). *Making human beings human. Bioecological perspectives on human development*. California: Sage Publication Inc.
6. Chhikara, P., Jakhar, J., Malik, A., Singla, K., Dhattarwal, S. (2013). Domestic violence: The dark truth of our society. *Journal of Indian Academy of Forensic Medicine*, 35(1), p. 71-75.
7. Daly, E., Wright, J. (2017). *Child abuse prevention through understanding*. Miami: Parker Publishing Inc.
8. Etherton, A., Baker, T., Jonas, J., Pereira, J. (2004). *English Alive*. Cheltenham: Nelson Thornes Ltd.
9. Ganga, E., Chinyoka, K., Kufakunesu, M. (2012). Domestic Violence: A hindrance to optimal functioning of a learner's cognitive capacity. *International Journal of Learning & Development*, 2(5), p. 313-323.
10. Jackson, N. (2007). *Encyclopedia of Domestic Violence*. New York: Routledge, Taylor and Francis Group.
11. Kumar, B. (2003). *Sex for young couples*. New Delhi: Fushion Books.
12. Kunhiyop, S. (2008). *African Christian Ethics*. Michigan: Zondervan Academic.
13. Murugan, K. (2017). *Safety and security for women*. MJP Publishers: Chennai.
14. Pathé, M. *Surviving Stalking*. New York: Cambridge University Press.
15. Pathé, M., Mackenzie, R., Mullen, P. (2004). Stalking by law: Damaging victims and rewarding offenders. *Journal of law and medicine*, 12(1), p. 103-111.
16. Schornstein, S. (1997). *Domestic violence and health care: What every professional needs to know*. London: Sage Publication.
17. Susmitha, B. (2016). Domestic Violence: Causes, impact and remedial measures. *Social Change*, 46(4), p. 602-610. <https://doi.org/10.1177/0049085716666636>.
18. Ugwuanyi, B. C., Formella, Z. (2018). Child abuse in Igboland of Nigeria: explanations, psychological implications and ending the silence. *Journal Plus Education*, XIX (1), p. 40-54.
19. Ugwuanyi, B. C. (2020). *Psychological Interpretation of Child Abuse. A Research in Igboland of Nigeria*. Roma: Aracne editrice.
20. Unicef. (2000). *Domestic violence against women and girls*. Florence: Innocenti Research Centre.
21. Unicef. (2006). *Behind closed doors. The impact of domestic violence on children*. Littlehampton: The Body Shop International.
22. Vygotsky, L., Kozulin, A. (2012). *Thought and Language*. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.
23. Yusuf, O., Arulogun, O., Oladepo, Olowokeere, F. (2011). Physical violence among intimate partners in Nigeria: A multi-level analysis. *Journal of Public Health and Epidemiology*, 3(5), p. 240-247. <https://doi.org/10.5897/JPHE.9000084>.